

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4295/2019
02.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, сви из ... и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Ивана Мандић Кошарка, адвокат из ..., против тужене ДД истоветне са ДД1 из ..., коју заступа пуномоћник Силађи Миклош, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 815/19 од 21.06.2019. године, на седници одржаној дана 02.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 815/19 од 21.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 815/19 од 21.06.2019. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и пресуда Основног суда у Бечеју П 312/2018 од 13.12.2018. године преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се утврди да су тужиоци стекли право својине у једнаким деловима на непокретности уписаној у листу непокретности број .. к.о. ..., парцела број ... „ББ“, њива треће класе површине 55а 21м2, која се води на имену тужене, да се тужиоци без икаквог даљег питања и приговора, на основу пресуде, а по правноснажности исте, могу уписати као власници предметне непокретности код РГЗ Службе за катастар непокретности Србобран, те да се обавезе тужена да трпи да се тужиоци на основу пресуде упишу са својим правом својине у једнаким деловима на предметној непокретности и обавезани су тужиоци да туженој солидарно накнаде трошкове првостепеног поступка у износу од 70.500,00 динара. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженој на име трошкова жалбеног поступка солидарно исплате износ од 19.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. У вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 87/18) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, на коју се неосновано указује у ревизији. Неосновани су наводи ревизије да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, јер је другостепени суд имао у виду све околности конкретног случаја и чињенично стање које је утврђено у поступку пред првостепеним судом и на расправи пред другостепеним судом и на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучио које чињенице је узео као доказане и за своју одлуку дао јасне, прецизне и образложене разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Према утврђеном чињеничном стању, у време подношења тужбе предметна парцела број .., њива треће класе, потес „ЂЂ“, површине 55а 21м², уписана је у листу непокретности број .. к.о. ..., као својина тужене. Претходно се предметна парцела водила у земљишно-књижном улошку број .. к.о. ... На основу решења од 13.12.1982. године извршен је упис у напред наведеном земљишно-књижном улошку, права својине у по 1/2 дела у корист покојног оца тужене ЕЕ и мајке тужене ДД, а на основу купопродајног уговора од 08.09.1982. године. Отац тужене ЕЕ преминуо је 1987. године, а до своје смрти обрађивао је предметну парцелу .. . Након његове смрти на основу оставинског решења од 30.09.1987. године на сувласничком делу пок. ЕЕ по основу наслеђивања, решењем од 19.11.1987. године, уписане су мајка тужене ДД, тужена и њена сестра ЖЖ у по 1/6 дела, а затим решењем од 24.05.1988. године, на основу уговора о подели имовине од 24.11.1987. године, на спорној парцели уписано је право сусвојине у по 1/2 дела на име тужене и њене мајке, док је решењем од 04.03.1991. године на основу даровног уговора од 14.11.1989. године укњижено право власништва на 1/2 дела ДД на име тужене. Отац тужене на свом имену имао је око 5-6 кј земље у моменту смрти. Након његове смрти ово земљиште је подељено на три једнака дела између мајке тужене, тужене и њене сестре. Након смрти супруга, мајка тужене је предметно пољопривредно земљиште издавала у закуп. Тужена нема сазнања да ли је након оставинског поступка иза очеве смрти вршена деоба имовине, а након што се удала, 1989. године, мајка јој је показала које земљиште је њено и које може да обрађује, и то 1,5 кј земљишта у потесу „ЂЂ“ које је тужена и обрађивала, а и данас обрађује и које у природи представља две парцеле које нису суседне, а у односу на спорну парцелу .. се налазе у истој дужи само их дели неколико парцела. Тужена нема сазнања о катастарским ознакама ових парцела. Отац тужилаца 33 био је власник парцела број .. њива треће класе у потесу „ЂЂ“ од 55а 82м² (која је суседна у односу на спорну парцелу ..) и број .. њива треће класе од 56а 00м² у потесу „ЂЂ“, уписаних у лист непокретности број .. к.о. ... Једно јутро добио је на поклон од мајке, а да је друго јутро купио од свог очуха ИИ. 33 је преминуо ...2013. године и након његове смрти вођен је оставински поступак пред Основним судом у Бечеју у коме је решењем О. ../13 од 26.03.2014. године расправљена његова заоставштина. Решењем о наслеђивању накнадно пронађене имовине истог суда О. ../15 од 15.06.2015. године утврђено је да заоставштину иза пок. 33 чине и парцеле број .. и .. и исте су предате у наслеђе тужиоцима на равне делове. Отац тужилаца је у потесу „ЂЂ“ обрађивао 2кј

пољопривредног земљишта и то парцелу број .. и суседну парцелу.. иако су се према евиденцији непокретности на име тужиоца водиле парцеле .. и .. . Спорну парцелу .. отац тужилаца је обрађивао почев од краја 1980-их година. Предметно земљиште давао је трећим лицима да га обрађују, јер није имао механизацију. Након очеве смрти тужиоци нису обрађивали предметно пољопривредно земљиште, већ је бригу о истом преузео тужилац ВВ као најстарији, те је исто издавао у закуп. Након очеве смрти тужиоци су продали 1 кј земљишта које је било на имену њиховог оца, а желели су да продају и предметно земљиште комшији ЈЈ, који је познавао њиховог оца и довозио му је детелину са предметне њиве. Након провере документације тужиоци су сазнали да се спорна парцела број .. не води на њиховом имену већ на имену тужене.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев, закључујући да у конкретном случају нису испуњени услови за стицање својине тужилаца путем одржаја, јер не постоји савесност правног претходника тужилаца ЗЗ, прописана одредбом члана 28. став 4. ЗОСПО.

По оцени Врховног касационог суда, неосновано ревиденти оспоравају правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 28. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком десет година (став 2.), да савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4.), а наследник постаје савестан држалац од тренутка отварања наслеђа и у случају када је оставилац био несавестан држалац, а наследник то није знао нити је могао знати, а време за одржај почиње тећи од тренутка отварања наслеђа (став 5.). Чланом 30. ставом 1. истог закона прописано је да време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана времена потребног за одржај, док је ставом 2. истог члана прописано да у време потребно за одржај урачунава се и време за које су претходници садашњег држаоца држали ствар као савесни и законити држаоци, односно као савесни држаоци.

Наведеним законским одредбама, регулисано је стицање права својине непокретности одржајем. Одржај је начин оригинарног стицања субјективних стварних права на основу државине одређеног квалитета и протеком одређеног рока. За стицање права својине одржајем потребна је законита и савесна државина ствари и протек рока од десет година за непокретне ствари или савесна државина ствари и протек рока од 20 година за непокретне ствари. Закон у одредбама члана 72. ближе одређује закониту и савесну државину па тако прописује да је законита она државина која се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења. То је државина која је стечена на основу пуноважног правног посла, што у конкретном случају супротно наводима ревизије није било испуњено, јер правни претходник тужилаца није имао пуноважан правни основ за стицање спорне парцеле, писмени оверени уговор, нити су то тужиоци доказали. Државина потребна за стицање права својине одржајем мора бити савесна. Закон одређује да савесна државина постоји ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Држалац мора бити савестан за све време трајања одржаја. Правилан је закључак у побијаној одлуци да правни претходник

тужилаца није био савестан, због чега је неосновано супротно указивање у ревизији. Наиме правни претходник тужилаца је по основу правних послова био укњижен на парцелама .. и .., док су на спорној парцели били укњижени отац и мајка тужене, а касније и она сама, коју чињеницу, која је постојала и у време када се и сам књижио на парцели .., је правни претходник тужилаца морао и могао знати и није му могла остати непозната, те је био несавестан и због чега нису ни испуњени услови прописани чланом 30. став 2. ЗОСПО за стицање својине тужилаца одржајем. Из наведених разлога, неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

На основу изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић